

## Bibliografie

1. NANDOR, N.M. Impactul nivelului educational parental asupra agresivității la preadolescenți. În PSIHLOGIE REVISTA ȘTIINȚIFICO-PRACTICĂ, volumul 41, nr. 2, 2022, pp 25-34, ISSN E 2537-6276, ISSN P 1857-2502, <http://key.upsc.md>
2. SAVCA, L. Delincvența juvenilă - sursă a climatului familial nefavorabil. În mat. Conferința internațională UPS „Ion Creangă” cu genericul: “Formarea inițială și continuă a psihologilor în domeniul protecției copilului față de violență”, pp. 410-422. Accesat în data de 22.08.2022, la adresa: [https://ibn.idsi.md/en/vizualizare\\_articol/71064#](https://ibn.idsi.md/en/vizualizare_articol/71064#)
3. SAVCA, L., GERCIU, A. Relația dintre comportamentul agresiv și inteligența emoțională în vârsta pubertară. In: *Kreatikon. Creativitate. Formare. Performanță*. Ediția a 14-a, 23-24 martie 2018, Chișinău. Iași: Profesioniștii Imprimeriilor din Moldova, Iași, 2018, pp. 11-18. ISBN 978-9975-56-579-0.
4. SAVCA, L., PATRAȘCU, A. Inteligența emoțională la adolescenții din familii monoparentale și din familii complete. In: *Probleme actuale ale științelor umanistice. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor*. Vol.18, Partea 4, 1 ianuarie 2019, Chișinău. Chișinău: Tipogr. UPS "Ion Creangă", 2019, pp. 64-77. ISBN 978-9975-46-235-8.
5. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning [CASEL]. 2008. SEL assessment, tools, needs and outcome assessments. Chicago, Illinois: Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. Accesat în data 03.02. 2019, la: <https://casel.org/fundamentals-of-sel/what-is-the-casel-framework/>
6. MCLANAHAN, S., SANDEFUR, G. *Growing up with a single parent: What hurts, what helps*. Harvard University Press, 1997. 208 p. ISBN: 9780674364080.
7. ZHOU, M., EE, J. Development and validation of social emotional competency questionnaire. *International Journal of Emotional Education*. 4th Edition, vol. 4(2), 2012, p.27-42. ISSN: 2073-7629.

CZU: 316.356.2

## ABORDĂRI TEORETICE PRIVIND STILURILE DE COMPORTAMENT ÎN CONFLICTELE MARITALE

*Oprișescu Cristiana*  
*UPSC "Ion Creangă"*  
*(România)*

ORCID: 0009-0003-4936-4673

### Adnotare

Conflictul are un rol dinamic în interiorul cuplurilor maritale. El pornește adesea de la nevoi de relație neîmplinite sau viziune diferită despre ce se întâmplă într-o relație și poate duce la satisfacție maritală dacă este rezolvat pozitiv sau la insatisfacție dacă este evitat sau abordat cu negativitate. Dar s-a demonstrat și că angajarea în conflict poate duce atât la satisfacție cât și la insatisfacție maritală. În acest sens, cercetătorii au vrut să afle care sunt stilurile de comportament în conflictele maritale și ce diferențe există între soți, pentru a putea ulterior să analizeze care sunt stilurile care se asociază pozitiv cu acomodarea diadică sau cu calitatea relației.

**Cuvinte-cheie:** conflict, abordări teoretice, stiluri de comportament, conflicte maritale.

### Annotation

The conflict has a dynamic role in marital couples. It often begins with relation needs that are not fulfilled or a different vision about what is going on in the relationship and it can lead to marital satisfaction if it is resolved positively or to lack of satisfaction if it is avoided or negatively approached. But it was also proven that engaging in conflict can lead both to satisfaction and to dissatisfaction in the relationship. Thus, researchers wanted to find out which are the conflict resolution styles in marital couples and what kind of differences exist between spouses, in order to be able to analyze afterwards which are the styles that correlates positively with dyadic adjustment or with relationship quality.

**Keywords:** conflict, theoretical approaches, behavior styles, marital conflicts.

### Introducere

Conflictul în cuplurile maritale este un subiect de actualitate atât în plan social, cât și în domeniul științific. Astfel, cercetătorii investighează stilurile de comportament în conflictele maritale pentru că au constatat că acestea sunt o constantă în relații (Kurdek, 1994a), au un impact asupra duratei relației, satisfacției în cuplu sau asupra adaptării diadice (Wagner, Mosmann, Scheeren, Levandowski, 2019), și chiar îi ajută pe indivizi să redefinească pattern-urile relaționale și sensul relației (Tapia-Villanueva et al, 2016).

În prezentul studiu, vom revizui și analiza o parte din literatura de specialitate din Europa și America referitoare la stilurile de comportament folosite în conflictele maritale. Considerăm că este necesar să cunoaștem rezultatele științifice care există până în prezent pentru a putea, ulterior, să propunem o cercetare folosind un eșantion românesc.

### Metoda

Am parcurs articole din literatura de specialitate din ultimii 35 de ani, publicate în limbile engleză și română. Mai întâi, am căutat articolele în câteva baze de date, precum researchgate.net, jstor.org, scholar.google.com, SpringerLink și Scopus, utilizând cuvinte cheie folosite în titluri precum *conflict*, *conflict resolution styles*, *couple conflict*, *conflict and marital satisfaction*, *conflict and marital adjustment*. Din totalul de 44 de articole găsite, am ales 20 de articole care sunt pertinente pentru studiul nostru. După ce le-am studiat, am început să construim acest articol pe baza informațiilor relevante regăsite în literatura de specialitate mai sus menționată.

### Conflictul în cuplu

Conceptul de conflict a fost definit de numeroși specialiști. Burton (1988, citat de Filaret & Ungureanu, 2016, p.57) definea conflictul drept o “relație în care fiecare percepe scopurile, valorile, interesele și conduita celeilalte persoane ca antitetice celor ale sale.”

În cazul cuplurilor, parafrazându-i Donohue și Kolt (1992), este vorba despre o situație în care doi indivizi interdependenți au nevoi și interese diferite iar conflictul ia naștere când apar interferențe venite din partea unuia dintre parteneri care îl împiedică pe celălalt să-și atingă scopurile, ceea ce duce la o stare de distress emoțional.

### Cauzele conflictului în cuplu

Există studii care au investigat în mod țintit care sunt cele mai importante subiecte de certuri în cuplu. Astfel, Kurdek (1994a) a descoperit că există șase motive principale de conflict marital și anume: puterea în cuplu, lipsa de încredere, problemele sociale, viciile personale, intimitatea și distanța interpersonală. La acestea se adaugă rezultatele unui studiu din Brazilia (Wagner, Mosmann, Scheeren, Levandowski, 2019), care au arătat că motivele de conflict cel mai des întâlnite au fost timpul petrecut împreună, copiii și treburile casnice. Fossa et al. (2016)

consideră că tensiunile apar din cauza diferențelor și a părerilor opuse despre anumite subiecte, ceea ce duce la conflict și frustrări în relație.

### **Stilurile de comportament în conflictele maritale**

Între anii 1990-2022, s-au realizat zeci de studii în Europa, America și Asia despre stilurile de comportament în conflictele maritale. Astfel, s-a constatat că există diferențe nu numai în abilitatea soților de a folosi conflictul constructiv sau distructiv, ci și în felul în care se ceartă sau în care reacționează la conflict (Gottman & Krokoff, 1989). Majoritatea autorilor au împărțit stilurile de comportament în conflictele maritale în stiluri pozitive și negative și au arătat că cele pozitive duc la satisfacție în relație (Scheeren, Vieira, Goulart & Wagner, 2014; Wheeler, Updegraaf & Thayer, 2010), iar cele negative la insatisfacție sau divorț (Orbuch, & McIlvane, 2010; Bonache, Gonzalez-Mendez, & Krahé, 2019). Există totuși și cercetători care au constatat că ambele tipuri de raportare la conflict pot avea atât consecințe pozitive cât și negative (Gottman & Krokoff, 1989; Overall & McNulty, 2017).

Un rol important în clasificarea și analiza stilurilor de comportamente în conflictele maritale l-au avut studiile efectuate de Gottman și colaboratorii săi. Astfel, într-un studiu din 1989, Gottman și Krokoff au clasificat interacțiunile în cuplu în interacțiuni pozitive și negative. În tipul de interacțiune pozitivă intră rezolvarea constructivă a problemelor și complianța. Din tipul negativ fac parte încăpățânarea, atitudinea defensivă, critica și retragerea. Principala descoperire adusă de acest studiu a fost faptul că angajarea în conflict poate fi funcțională pentru căsătorie pe termen lung, dar conflictul care conține atitudine defensivă, încăpățânare și retragere (mai ales din partea soților) poate fi disfuncțional pe termen lung. (Gottman & Krokoff, 1989).

Mai târziu, în 2015, Gottman, Driver și Tabares au susținut ideea că, într-un conflict, comportamentele constructive pot fi împărțite în 2 categorii: “rezolvarea cognitivă de probleme (care constă în definirea problemei, promisiuni de schimbare, găsirea unei căi de mijloc, folosind logica și rațiunea) și rezolvarea afectivă de probleme (care constă în asumarea responsabilității, empatie, auto-dezvăluire, afirmații de tipul „suntem bine amândoi”)”. Ceea ce au adus nou în studiul lor, a fost ideea promițătoare că un conflict de natură negativă poate fi reparat și transformat într-un conflict constructiv dacă se menține conectarea emoțională între parteneri.

Un alt studiu relevant despre stilurile de gestionare a conflictelor în cuplu este cel al lui Kurdek (1994b), care a creat instrumentul de măsurare a acestor stiluri, numit CRSI (Conflict Resolution Styles Inventory). Kurdek a folosit ca punct de plecare cele 4 stiluri de comportamente identificate de Gottman și Krokoff (1989) și a dezvoltat în chestionarul său 16 itemi – câte 4 pentru fiecare stil de comportament în conflict. El a analizat relația dintre aceste stiluri și satisfacția în relație și a constatat că membrii cuplurilor care foloseau frecvent rezolvarea pozitivă a conflictelor și mai puțin frecvent angajarea în conflict și retragerea au raportat un nivel înalt al satisfacției maritale.

Hocker și Wilmot (1995, citat în Greeff, 2000) au remarcat că stilurile de comportament în conflictul de cuplu includ cooperarea, deschiderea față de rezolvarea de probleme, disponibilitatea față de nevoile celuilalt partener, dorința de a vorbi despre neînțelegeri și de a se concentra pe relație mai mult. Autorii au concluzionat că atunci când conflictele sunt rezolvate pozitiv, crește nivelul satisfacției maritale și al calității relației.

Dar când sunt folosite strategii în conflict precum evitarea, patologizarea și dramatizarea, acest lucru duce la nereușită în privința rezolvării problemelor relaționale și a reconectării partenerilor (Fossa de la Puerta, Molina, Barr, 2016). Un alt studiu a constatat că sunt folosite mai mult strategii negative de către cuplurile căsătorite, precum evitarea și atacul (Delatore, Wagner, 2018). Totuși, autorii au menționat că acele cupluri care practicau religia catolică sau protestantă foloseau stiluri de comportamente constructive.

Într-un studiu realizat de Weeler, Updegraaf și Thayer (2010) pe un eșantion de cupluri de origine mexicană, folosind chestionarul RCR (The Resolving Conflicts in Relationships Scale) care testează stilurile: orientat spre soluții, evită confruntarea și controlează, autorii au constatat că atât soții și cât și soțiile de origine mexicană folosesc mai mult strategii orientate spre soluții. Iar acest lucru are sens deoarece se știe despre familiile de origine mexicană că pun accent pe armonie și valori familiale.

Pe de altă parte, Orbuch & McIlvane (2010) au constatat că stilurile de comportament negative folosite de cupluri încă din primul an de căsătorie prezic o rată crescută a divorțului, iar aceasta este o descoperire importantă făcută de acest studiu iar o altă informație relevantă este că aceste comportamente devin mai puțin negative de-a lungul timpului.

Tapia-Villanueva et. Al (2014) au constatat că un stil de comportament des folosit este discuția despre problemele identificate de cuplu, lucru care poate duce ulterior la efecte pozitive în relație. Autorii sunt de părere că a menține o balanță între negativitate și pozitivitate este important pentru stabilitatea relației și acest lucru poate ajuta la reglarea intimității și autonomiei. De aceea, ei consideră că prezența conflictului nu este un factor de risc pentru cupluri pentru că acesta poate fi un catalizator de schimbare și dezvoltare.

### **Diferențe de gen în stilurile de comportament în conflictele maritale**

Există diferențe de gen în gestionarea conflictelor maritale, după cum o arată studiile efectuate în ultimii 25 de ani. Mackey și O'Brien (1998, citat în Wheeler, Updegraaf, Thayer, 2010) au remarcat că, în timpul conflictului, soțiile folosesc mai mult stiluri de comportament axate pe soluții, care includ exprimarea gândurilor și a sentimentelor, pe când bărbații folosesc mai mult evitarea conflictului. Pe de altă parte, Gottman și Krokoff (1989) au menționat în studiul lor că în cazul soțiilor care își exprimă furia și supărarea în timpul conflictelor, satisfacția lor maritală crește de-a lungul timpului, iar aceasta scade dacă ele exprimă tristețe și frică în același context. Pentru bărbați, s-a constatat că numai dacă se plâng vor aduce schimbări în satisfacția maritală, iar acest lucru prezice deteriorarea satisfacției maritale a ambilor parteneri. În plus, Gottman și Krokoff au mai menționat că numeroase studii sugerează că soțiile sunt mai deschise decât soții să confrunte subiectul neînțelegerilor în căsătorie (Huston & Ashmore, 1986, Weier & Harrison, 1976, citat în Gottman & Krokoff, 1989). Alți autori, precum Heavy, Layne și Christensen (1993) au analizat pattern-ul cerere/retragere din interacțiunea maritală și consecințele lui în cuplu și au menționat că femeile tind să asume rolul cererii, iar bărbații tind să-și asume rolul retragerii în timpul conflictelor. Delatore & Wagner (2018) au constatat, în studiul lor, că femeile folosesc mai mult atacul decât bărbații, iar aceștia folosesc compromisul mai frecvent decât femeile, iar aceste diferențe pot fi explicate de rolurile diferite ale fiecăruia în relație.

### **Concluzii**

Autorii care s-au ocupat cu acest subiect în ultimii 35 de ani au arătat atât similarități în abordarea stilurilor de comportament în conflictele maritale cât și diferențe. Similiaritățile sunt

constituite de acele elemente care stau la baza teoriilor despre stilurile de comportamente în conflict, iar diferențele vin din străduința autorilor de a găsi pentru această problematică noi explicații și soluții care să răspundă nevoilor fiecărei generații.

Considerăm că rezultatele acestor studii sunt importante pentru cupluri dar mai ales pentru psihoterapeuții de cuplu și familie, care folosesc adesea ideile inovatoare provenite din studiile de specialitate.

### **Limite**

Deși am constatat multe asemănări între diferitele abordări, trebuie menționat numărul relativ redus de articole parcurse și analizate. Pentru un studiu ulterior, vom folosi un număr mai mare de articole și vom analiza relațiile dintre stilurile de gestionare a conflictelor în cuplurile maritale și variabile precum satisfacția maritală și adaptarea diadică pentru un eșantion românesc. Acest gen de cercetare s-a realizat mai rar în spațiul românesc în ultimii ani și de aceea considerăm că este de real interes.

### **Bibliografie**

1. BONACHE, H., GONZALEZ-MENDEZ, R., KRAHE, B. (2019). Adult attachment styles, destructive conflict resolution, and the experience of intimate partner violence. *J Interpers Violence*. 34(2):287-309. Disponibil: doi: 10.1177/0886260516640776
2. DELATORE, M. Z., WAGNER, A. (2018). Marital conflict management of married men and women. *Psico-USF, Braganca Paulista*, v. 23, n. 2, p. 229-240, abr/jun. 2018
3. DONOHUE, W. A., KOLT, R. (1992). *Managing Interpersonal Conflict*. Newbury Park, CA: Sage. Disponibil: <https://doi.org/10.4135/9781483325873>
4. FILARET, S., UNGUREANU, A. A. (2016). Psychosocial conflict in the marital couple. *The Black Sea Journal of Psychology*, Vol. 6, Issue 1, 56-70, Spring. ISSN: 2068-4649.
5. FOSSA, P., DE LA PUERTA, S., MOLINA, M. E., BARR, M. (2016). What do we do when we discuss? A micro-genetic analysis of couple's conflict. *Australian and New Zealand Journal of Family Therapy (ANZJFT)*. Disponibil: DOI:10.1002/anzf.1136
6. GOTTMAN, J. M., & KROKOFF, L. J. (1989). Marital interaction and satisfaction: A longitudinal view. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 57, 47-52.
7. GOTTMAN, J. M., DRIVER, J. & TABARES, A. (2015). Repair during marital conflict in newlyweds: how couples move from attack-defend to collaboration. *Journal of Family Psychotherapy*, 26:2, 85-108. Disponibil: DOI:10.1080/08975353.2015.1038962
8. GREEFF, A., (2000). Conflict management style and marital satisfaction. *Journal of sex and marital therapy*. October 2000. 26:321-334. Disponibil: DOI: 10.1080/009262300438724.
9. HEAVY, C. L., LAYNE, C., CHRISTENSEN, A. (1993). Gender and conflict structure in marital interaction: A replication and extension. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, Vol. 61, No. 1 16-27.
10. KURDEK, L. A. (1994a). Areas of conflict for gay, lesbian and heterosexual couples: What couples argue about influences relationship satisfaction. *Journal of Marriage and Family*, 56(4), 923-934. Disponibil: DOI: 10.2307/353603
11. KURDEK, L. A. (1994b). Conflict resolution styles in gay, lesbian, heterosexual nonparent and heterosexual parent couples. *Journal of Marriage and Family*, 56(3). 705-722. Disponibil: doi:10.2307/352880
12. ORBUCH, T. L., MCILVANE, J. M., (2010). Marital Conflict Behaviours and Implications for Divorce over 16 years. *Journal of Marriage and Family* 72(5):1188-1204. Disponibil: DOI:10.1111/j.1741-3737.2010.00758.x

13. OVERALL, N. C., MCNULTY, J. K. (2017). What type of communication during conflict is beneficial for intimate relationships? *Curr Opin Psychol.* February; 13:1-5. Disponibil: doi:10.1016/j.copsyc.2016.03.002
14. SCHEEREN, P., de ANDRADE VIEIRA, R. V., GOULART, V. R., WAGNER, A. (2014). Marital quality and attachment: the mediator role of conflict resolution styles. *Paideia*, 24 (58), 177-186. Disponibil: <https://doi.org/10.1590/1982-43272458201405>
15. STOICA-CONSTANTIN, A. (2004). Conflictul interpersonal. Prevenire, rezolvare și diminuarea efectelor. București: Polirom.
16. TAPIA-VILLANUEVA, L. et al. (2014). Factors Preventing Gridlock in Chilean Couples' Relationships Based on the Discourse of Couples Therapists and Highly Adjusted Couples. *Australian and New Zealand Journal of Family Therapy* 35, 462-478. Disponibil: doi: 10.1002/anzf.1076
17. UNAL, O., AKGUN, S. (2022). Relationship of conflict resolution styles in marriage with marital adjustment and satisfaction. *Psikiyatride Guncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry* 2022; 14(1):322-330. Disponibil: DOI: 10.18863/pgy.1016806
18. WAGNER, A., PEREIRA MOSMANN, C., SCHEEREN, P., CENTENARO LEVANDOWSKI, D. (2019). Conflict, conflict resolution and marital quality. *Paideia*. Vol. 29, e2919. ISSN 1982-4327 (online version). Disponibil: <http://dx.doi.org/10.1590/1982-4327e2919>
19. WEELER, L. A., UPDEGRAAF, K. A., THAYER, S. M. (2010). *Journal of Marriage and Family* 72: 991-1005. Disponibil: DOI:10.1111/j.1741-3737.2010.00744.x.
20. WILLIAMSON, H. C., BRADBURY, T. N., LAVNER, J. (2013). Discussion topic and Observed Behaviour in Couple's Problem-Solving Conversations: Do problem severity and topic choice matter? *Journal of Family Psychology*. Disponibil: DOI:10.1037/a0031534

**CZU: 159.942-053.6**

## **SECURITATEA EMOȚIONALĂ A ADOLESCENȚILOR**

**Popa Roxana**  
**UPSC "Ion Creangă"**  
**(România)**

**ORCID: 0009-0005-1407-4400**

### **Adnotare**

Securitatea emoțională reprezintă cel mai important aspect al dezvoltării armonioase a personalității individului. Sfera afectivă este profund afectată de schimbările ce survin în contextul perioadei adolescenței. Dinamica familiei devine pionul central al patternurilor comportamentale dezadaptative ale adolescenților, fapt ce îi determină pe actorii mediului educațional să intervină în reglarea comportamentală, cu scopul implementării stării de bine. Aplanarea conflictelor, abandonului școlar, motivarea scopului și depistarea tulburărilor clinice sunt factorii ce destabilizează securitatea emoțională a adolescenților. Ajutorul de specialitate devine crucial în aplanarea crizei identitare a adolescenților. Astfel încât, stabilirea securității emoționale devine cea mai importantă etapă în procesul tranzitoriului al perioadei adolescenței.

**Cuvinte-cheie:** securitate emoțională, adolescenți, conflict, stare de bine, consilier școlar, personalitate, părinți.